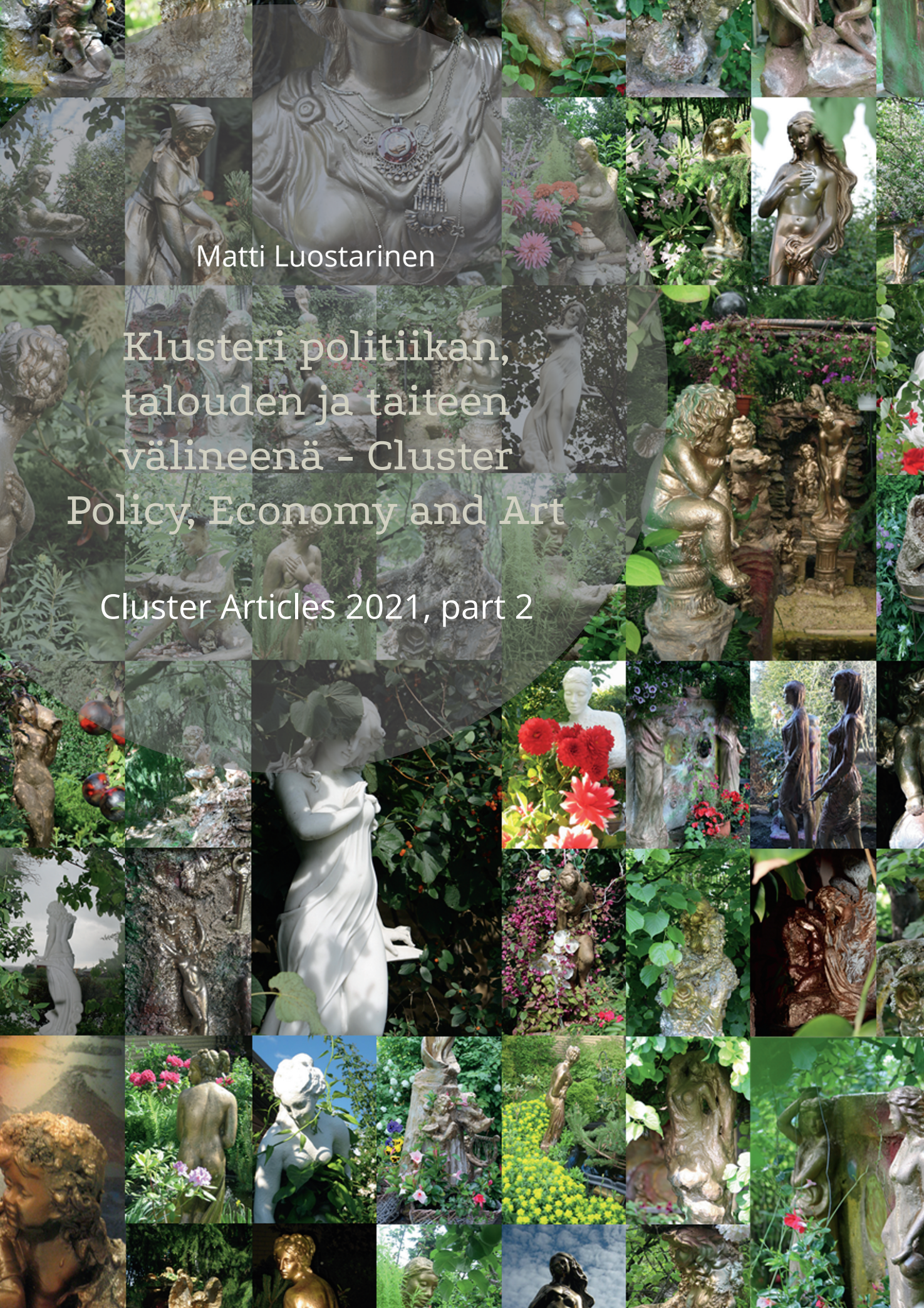

Matti Luostarinen

Klusteri politiikan,
talouden ja taiteen
välineenä - Cluster
Policy, Economy and Art

Cluster Articles 2021, part 2

Klusteri politiikan, talouden ja taiteen välineenä

Cluster Policy, Economy and Art

Cluster Articles 2021, part 2

Klusteri politiikan, talouden ja taiteen välineenä - Cluster Policy, Economy and Art

Cluster Articles 2021, part 2

@Matti Luostarinen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-6282-0

www.clusterart.org

Kansi: Matti Luostarinen

Toimitus ja taitto: Outi Huhtala

Sisällys

KLUSTERI POLITIIKAN, TALOUDEN JA TAITEEN VÄLINEENÄ.....	9
MAAKUNTAVAALIT, KUNTAYHTEISTYÖ JA AMMATTIKIUSAAJAT 2021.09.01	23
MANUN KIEHKURAT JA ÄIJÄKULTTUURIN ELÄMÄÄ 2021.09.03	28
PARALYMPIALAISISTA SOKEIDEN JA KUUROJEN NEROUTEEN 2021.09.04.....	33
PISTEILLÄ KIRJOITTAJA 2021.09.04	34
ALUEVAALIT PIKKU PIETARIN PIHASSA 2021.09.06	38
SOSIALISTI VAI KAPITALISTI FORSSASSA 2021.09.06	39
HAUEN LAULU 2021.09.06	46
ONNEN ONKIJAT POLITIIKAN RATTAISSA 2021.09.07	47
ONNEN ONKIJAT - FILOSOFIAA LOPPUKESÄKSI 2021.09.07	49
MISTÄ MAAKUNTAVAALEISSA, ALUEVAALEISSA, ON OIKEIN KYSE? 2021.09.08	52
ONNEA 95-VUOTIAALLE TOTUUDEN HAKIJALLE 2021.09.09	58
HARHAILEVA TOTUUS 2012.07.31	59
MEDIAVALTA JA VANHAN VALLAN KIUSATUT 2021.09.10	62
AMMATTINA LUOVA TYÖ JA INNOVAATIOT - KIRJAILIJAELEMÄÄ 2021.09.11	64
AMMATTINA LUOVA TYÖ JA INNOVAATIOT 2021.09.11	65
SYKSYISEN VIIKON FILOSOFIAA 2021.09.14.....	74
KAKSI EKSISTENTIAALISTA KUOLEMAA 2021.09.14	76
HAUEN LAULUSTA SATAKIELEN LAULUUN 2021.09.15.....	83
ALOITE WWW ALUEEN KÄYTTÖÖN LOUNAIH-HÄMEESSÄ 2021.09.16	85
JOKILÄÄNISTÄ PORTAAN JA LOIMON TALOUSALUEESEEN 2021.09.16	86
REGIONALISMIN VAARAT JA KARTTOJEN HARHAT 2021.09.17	97
VIIKONLOPUN ESSEE - PAINETUN KIRJAN PUOLESTA 2021.09.18	100
OJAHARJUN KOSMOS, PANDORA JA AMOK 2021.09.18	103
POHJANTÄHDEN ALLA – EEDENISTÄ ITÄÄN 2021.09.19	106
TIEDEUSKO KOETUKSELLA - SUDET SYÖVÄT LAPSEMME 2021.09.21	108
SUOMALAISUUS - KANSALLINEN IDENTITEETTI OSA I 2021.09.23	118
KANSALLISMAISEMAT 2021.09.23.....	119
SUOMALAISUUS - KANSALLINEN IDENTITEETTI. OSA II 2021.09.24	127
KANSALLISMAISEMA 2021.09.24	129
PERUSSUOMALAISUUS - KIELLETTY AIHE TUTKIJALLE 2021.09.25	131
KIRJA PERUSSUOMALAISISTA ON LUETTAVA 2021.09.25	133
MIELIKUVAPOLITIIKKAA JA VALHEITA - POLIITTISTA VALTAA 2021.09.27	135
KIUSAAJIEN KOVA YDIN JA NARSISTINEN VALTA 2021.09.28.....	137

KIUSAAJIEN KOVA YDIN 2021.09.28	140
AVOIN HAAVA JA MAABRÄNDIN PILAAJAT 2021.09.29	144
MAABRÄNDI - SOSIAALISEN MEDIAN PARADIGMA 2021.09.29	149
PARIISIN BULEVARDIT JA PERUSSUOMALAISET - PELON MAANTIEDETTÄ 2021.09.30	153
SOFI OKSASEN POTKUT 2021.09.30	154
ALUEVAALIT VAIKO UUDEN YHTEISKUNTAMALLIN AAMU? 2021.10.01	158
UUDEN YHTEISKUNTAMALLIN AAMU 2021.10.01	159
MIINA SILLANPÄÄN PÄIVÄNÄ 2021.10.01	162
ERILAINEN ELÄMÄ - ERILAISET MUISTELMAT 2021.10.02.....	163
KULKURIN VALSSI 2021.10.02	166
KORPORAATIOT JA SOSIAALISEN MEDIAN PARADIGMA 2021.10.03	170
MEDIAKRATIA VAIKO MERITOKRATIA - AIKA VALITA NOBELISTIMME 2021.10.05.....	185
EKOLOGISEN KLUSTERIN KULUTTAJARYHMÄT 2021.10.06	189
VALON SYTYTTÄJÄT - PEITETYIN SANAKÄÄNTEIN 2021.10.08.....	205
KUKA IHMEEN MODIANO - MIKÄ IHMEEN BULEVARDI? 2021.10.09.....	207
IDENTITEETTIÄ ETSIMÄSSÄ 2021.10.10	209
IDENTITEETTI KRIISISSÄ 2021.10.10	209
LÖYTYYKÖ UUSI YHTEISKUNTAMALLI? 2021.10.1	216
UUDEN YHTEISKUNTAMALLIN KIPUPISTEET 2021.10.11	218
UUDEN MAAILMANKUVAN RAKENTAJAT 2021.10.13.....	222
MAATALOUS JA GLOBAALIT ILMASTOTALKOOT 2021.10.15	223
CRAMBE REPETITA - LÄMMITETTYÄ VANHAA KAALIKEITTOA 2021.10.16.....	224
HÄPEÄ ON TUNTEISTAMME VAIETUIN 2021.10.17	227
HÄPEÄN PSYKOLOGIASTA 2021.10.17	229
AGROPOLIS, ECOPOLIS STRATEGY 2021.10.16	234
EVANKELISTA LUUKKAAN PÄIVÄ 2021.10.18.....	236
TEESI, ANTITEESI, SYNTEESI - FEODALISMI, KAPITALISMI, KOMMUNISMI 2021.10.18	237
SUOMALAISTA ALUEPOLITIIKKAA 2020-LUVULLA 2021.10.20	242
HYVÄ TEKÖ EI JÄÄ ILMAN RANGAISTUSTA 2021.10.21	243
SUOMALAISEN MIEHEN PUHETTA 2021.10.22	244
KULUTUSYHTEISKUNNAN LOPPULAUKKA 2021.10.23	246
JOULUN KULUTUSJUHLAAN 2021.10.24.....	247
ROHKENEN OLLA ERI MIELTÄ 2021.10.24	251
TIEDE MUUTTUU - MUUTUTKO SINÄ? 2021.10.25	252
VALLAN VAHTIKOIRASTA SYLIKOKIRAKSI 2021.10.26.....	260

KURKISTUS MARRASKUULLE 2011. 2021.10.27	266
HUONOA HALLINTOA – KORPORATIVISMIA 2021.10.18	267
HIILIJALANJÄLKI JA VAALEANPUNAISET TIMANTIT. 2021.10.29.....	269
MEITÄ FIKSUMMAT APINAT – YHTEISÖN GENEETTINEN RAPPIO 2021.10.28	272
INNOVAATIOPOLITIikka ALUEVAALIEN YKKÖSTEEMAKSI 2021.10.30	274
INNOVAATIOPOLITIIKASTA FEMINISTISEEN KULTTUURIIN 2021.10.31.....	279
MEDIAN NARRAATIO TAKO VAI TIETEELLISTÄ TOTUUTTA? 2021.11.01	287
VIHERFLAATIOSTA LYHYT MATKA KURJUUSINDEKSIIN 2021.11.03	294
KUSTAA AADOLFIN SUURUDESTA OMAAN PIENUUTEEMME 2021.11.05.....	295
NARSISTINEN VALTA JA PANDEMIA 2021.11.06	300
OMAKUVA, PUOLUE- JA KUNTAKUVA, SUOMI KUVA 2021.11.07	305
HAUEN LAULU - OPPORTUNISTIN VALINTA. 2021.11.07.....	312
VALTA SANOJEN VANKINA 2021.11.08	317
ENSIN OLI SANA 2021.01.11.....	318
MENESTYS ON TULOS MISTÄ – INTOHIMOSTA 2021.11.09	322
MITÄ TULOMME KERTO VAT MEISTÄ IHMISINÄ? 2021.11.10.....	327
ALUEVAALIT LÄHESTYVÄT - POLIITTINEN KULTTUURIMME MURROKSESSA 2021.11.11	335
HYBRIDIYHTEISKUNNAN MORAALI 2021.11.12	337
HYBRIDIYHTEISKUNNAN VIRTUAALI MORAALI 2021.12.11	337
ISÄNPÄIVÄN JUURIAAN MUISTELLEN 2021.11.13	348
VAROKAA PANDEMIAN AIKAISTA KIUSAAMISKULTTIAMME 2021.11.15	358
MIHIN OVAT MAANTIETEILIJÄT KADONNEET 2021.11.15.....	359
TERVEHDYS HENAN JÄLKEEN NEWARKIIN 2021.11.16	362
LUOVIEN YMPÄRISTÖJEN PIILAAKSOT 2021.11.17	365
AIHE EI RATKAISE VAAN KIRJOITUSTAPA 2021.11.18	367
LOIMI JOKILAAKSOSTA VALTAKUNNAN ARVOMAISEMA 2021.11.20	378
ESKAPISMI - TODELLISUUDEN PAKOILUA MEDIOISSAMME 2021.11.22	383
MAAILMA SANOJEN VANKINA 2021.11.24	384
KUN SUOMI MENI RIKKI - ESKAPISMISTA JA DYSTOPIASTA JALOILLEEN 2021.11.24.....	390
KUN SUOMI MENI RIKKI 2021.11.24	391
MATKA KOHTI HYBRIDIYHTEISKUNNAN YDINTÄ 2021.11.24	396
TEESI, ANTITEESI, SYNTEESI -FEODALISMI, KAPITALISMI, KOMMUNISMI 2021.11.24	397
TUNNE OMA TILASI - ANNA ARVO TOISELLEKIN 2021.11.25	400
POLITIIKASSA ON LUPA KÄYTTÄÄ MYÖS JÄRKEÄ 2021.11.26	404
SLUMMIKULTTUURIN TUOTTEITAMME. 2021.11.27	407

HESARIN SIVUILTA ENSIMMÄISENÄ ADVENTTINA 2021.11.28	408
MEDIA- JA HYBRIDIYHTEISKUNNAN ESKAPISMIA 2021.11.29	411
VUODEN 2011 MEDIAPALKINNOT 2021.11.29	412
ENTÄPÄ JOS - NYRKKI 2021.11.29	416
PALUUTA VUOTEEN 2010 VAROTTAVA 2021.11.30	417
ROSKARUOKA 2021.11.30	418
HERROJEN EVA - SUOMESTA LIITTOVALTIO 2021.11.30	420
INNOVAATIOT APTEEKIN HYLLYLLÄ 2021.12.01	423
CLUSTER ART AND ARTICLES 2021.12.01	424
ELÄMÄ ON RETORIKKAA - HYVÄ PUHE 2021.12.02	426
DIES NATALIS DOMINI 2021.12.03	433
DIES NATALIS DOMINI 2021.12.04	434
P-ISARA-SAVOX 2021.12.05	438
MEDIAYHTEISKUNNAN ELÄMÄÄ ALGORITMIEN SÄÄNTÖIHIN SOPEUTUEN 2021.12.05	440
TERVEEN IDENTITEETIN KANSAKUNTA 2021.12.06	442
NUORENA VITSA VÄÄNNETTÄVÄ 2021.12.07	451
PELKO ON ASEENI 2021.12.08	452
PELKO ON ASEENI – VUODEN 2016 SUOMESSA 2021.12.08	455
PINTAJULKISUUDEN PETOLLISUUS 2021.12.09	457
MAAKUNTAVAALIT EDELLYTTÄSIVÄT MYÖS MAAKUNTAHENGEN 2021.12.10	459
MISTÄ LÖYTYISI SUOMALAINEN SARAMAGO? 2021.12.11	460
ONKO OMA AIKAMME TÄYNNÄ VAAROJA? 2021.12.13	460
MIKSI ALUESUUNNITTELU ON NIIN VAIKEAA? 2021.12.13	464
OIKEUDENMUKAISEEN ALUEHALLINTOON 2021.12.14	465
OMISTETTU KIMI RÄIKKÖSELLE – JÄÄMIEHELLE 2021.12.14	468
MENNEEN MAAILMAN PRODCAST, MIMESIS JA SUOMALAINEN HÄPEÄ 2021.12.16	472
JOULUN SANOMA JA MIMESIS 2021.12.16	472
TUULIAJOLLA 2021.12.16	473
PALLOLLA POLITIIKKAA 2021.12.17	475
SEPIITTEELLISIÄ TARINOITA VAI TIETEELLISTÄ FAKTAA 2021.12.17	479
TARUA VAI TOTTA 2021.12.17	479
NIETZSCHEN TEORIASTA MAASEUDUN KEHITTÄMISEEN 2021.12.18	483
OMAN AIKAMME NIETZCSHE 2021.12.18	485
MENETETTY MAASEUTU 2021.12.20	490
ALUEHALLINNON UUDET TOIMIJAT 2021.12.20	491

JOULUN SANOMA TÄNÄÄN - HALLINTO JA TIEDEUSKO KOETUKSELLA 2021.12.20.....	494
TIEDEUSKO KOETUKSELLA 2021.12.20	495
MENETETYN VUOSIKYMMENEN LAPSIA - MEGAFONIN HILJAINEN SIGNAALI 2021.12.21	501
MEGAFONILLA ANNETTU HILJAINEN SIGNAALI 2021.12.26.....	504
UUDEN TALOUSOPIN JUURILLA 2021.12.28	511
AVANTGARDE 2021.12.28.....	512
KORPORAATIOT JA SOSIAALISEN MEDIAN PARADIGMA 2021.12.29	516
KOVENEVAT ARVOT JA LISÄÄNTYVÄT VALHEET 2021.12.28	519
MYTOMANIA – SAIRAALLOINEN VALEHTELU 2021.12.29.....	523
CLUSTER ARTICLES - KLUSTERI ARTIKKELIT 2021.12.30	528
KUN SANAT LOPPUVAT KÄYTÄ VÄREJÄ JA NUOTTEJA 2021.12.31	531
MONOGRAFISET JULKAISUT LÄHTEINÄ	533

Klusteri politiikan, talouden ja taiteen välineenä

Cluster Policy, Economy and Art

Mitä tarkoittaa klusterointi, klusterianalyysi tutkijan välineenä, klusteritaide (Cluster art), klusteri politiikassa (Cluster policy/policies), klusteriartikkeli (Cluster article), klusteritek-nologia, klusteripalvelu, tietokoneiden verkotettu malli (Computer cluster), monisävelinen sointi klusterina musiikissa, data-analyysit samankaltaisina havaintojen joukkona eli klusterina, yritysten keskittymä klusterina tai geneettinen klusteri?

Klusteri liittyy filosofiaan, tieteeseen, taiteeseen, talouteen, luovuuteen, innovaavuuteen, politiikkaan, hallintoon, yrittäjyyteen, palvelujärjestelmiin, data-analyyseihin, havainto-joukkoihin, sävelkimppuihin, genetiikkaan ja perimään, organisaatioihin (Cluster organi-sation, industry clusters, cluster initiatives jne).

Elämme yhteiskunnassa, jota voi kutsua klusteroituneeksi. Kun ne alkavat uusiutua tai häiriintyä syntyy keskustelua, jossa mukana ovat modernin yhteiskunnan kaikki ne väli-neet, joiden sidos tavalla tai toisella liittyy johonkin tai useampaan klusteriin. Näin tällai-nen organisaatio kokonaisuutena (Cluster organisation) tai sen osat, esimerkkinä vaik-kapa Eurooppa globaalista maailmasta (European Clusters) tai sen jonkun eurooppalai-sen sektorin, kuten teollisuus (Industry Clusters) voivat olla otsikkona julkaisussa tai vuonna 2015 syntyneessä kirjainyhdistelmässä ECCP (European Cluster Collaboration Platform).

Sama pätee käsitteeseen Cluster Art and Art of Clusters hetkellä, jolloin laadin sen ma-nifestia.

En ole määritellyt taiteen klusteria. Se kun tekisi vääryyttä niille kulttuureille, joiden käsite taiteesta poikkeaa vaikkapa omasta käsityksestämme puhumattakaan pohdintaa kluste-rista ja sen sisällöstä.

Filosofi Berys Gaut sen sijaan on ottanut itselleen vaativan tehtävän määritellä taiteen klusteriteoria. Filosofit tekevät näin usein, jolloin ilmiöt, jotka ovat poikkitieteisiä, monitie-teisiä ja tieteiden välisiä, jäävät ikivanhojen filosofisten rakenteiden tulkittaviksi. Näin sii-täkin huolimatta, että valtaosa niistä käsitteitä, joita vuosisatoja sitten on pohdittu, ovat vieraita omalle ajallemme ja oman aikamme käsitteistä valtaosa on syntynyt sen jälkeen, kun ko. filosofit ovat eläneet ja vaikuttaneet. Otan esimerkiksi meillä Suomessa ehkä luetuimman ja yli 50 uudistettua painosta saaneen Sakari Topeliuksen Maamme kirjan.

Topeliuksen kirjassa, joka on ollut samaan aikaan tärkeä koulujemme oppikirja, syntyi hetkellä, jolloin tietomme maapallosta ja sen geosfäärisistä tapahtumista tai planetaari-sista ilmiöistä olivat meille tuntemattomia, esimerkkinä vaikkapa jääkaudet ja niiden mer-kitys maamme pinnan muotoihin harjuineen ja järvineen, moreeniselänteineen ja some-rikkoineen, turvesoiden kairauksien yllättäviin ilmiöihin tulkiten niitä teknologialla, josta Topelius ei voinut edes nähdä uniaan.

Tänään avattiin Genevessä lasin vuosi (Glas Age), joka innovaationa muutti kaiken. Il-man lasia emme ymmärtäisi mitään mikroskooppisen pienistä tai tähtitaivaan galakseis-tamme. Toki lasi on myös kätevä etenkin luovan ihmisen käsissä ja taiteena, etenkin klusteritaiteenamme (Cluster art, Crystal art). Olen kerännyt lasia ihan vain sen esteet-tisen elämyksen seurauksena. Toki rakennelleen samalla myös klustereita. Hämeessä, jossa lasi on ollut myös osa sosiaalista pääomaa, kukaan ei kiinnittä huomioita ilmiöihin, joiden taustalla ovat liiankin tutut klusterit ja niiden innovatiiviset löydökset. Näin olen

saanut työskennellä tavalla, johon Savossa, Pohjanmaalla tai Karjalassa olisi kiinnitetty poikkeuksellista huomiota.

Filosofian professori Berys Gaut on puolustanut artikkelissaan taiteen klusterikäsitystä. Hänen mukaansa taidetta arvioidessamme, sitä määritellessämme, mikään ominaisuus erikseen ei ole välttämätön, jotta jokin olisi taidetta. Vastaavasti useat erilaiset ominaisuuksien yhdistelmät epäilemättä melkoisen pitkistä listasta voivat erikseenkin ratkaista jonkin taiteen "olemiseen".

Hän kirjoittaaakin antiessentialismin ylivertaisesta muodosta, mutta toteaa samalla, ettei klusteriteoria ole luonnostaan antiessentialistinen. Hänellä on siis valmiiksi mielikuva tästä taiteesta, joka on luova ja innovatiivinen sekä vaikeasti määriteltävä, kahlittava lasten tapaan eläen.

Pitkähkö pohdinta päättyy lopulta disjunkttiiviseen luetteloon riittävistä ehdoista, joihin verrata klusteritaidetta. Niinpä, Gautin pohdintoja lainaten, jos jokin täyttää yhdenkin tuosta määrättömän pitkistä ja mahdollisesti sotkuisestakin luettelosta, jolla taidetta määritellään, silloin yhdenkin ehdon täytyessä käsite "art" täyttyy. Kyse kun on luovuudesta ja innovoivuudesta, kokonaan uudesta ja aiemmin vieraasta, konventionaalisen ja perinteitä säilyttävän maailmankuvan muuttavasta ilmiöstä.

Jotkut vastustavat sellaista konservatiiveina tai peläten omaa asemaansa uudessa muuttuvassa maailmassa. Elämme ikään kuin yhtäällä lasitaiteen aikaa (Glass age) ja toisaalla klusteritaiteen vahvasti tieteeseen nojaavilla säännöilläkin (Cluster Art and Art of Clusters). Jos kyseessä olisi politiikka, se tulisi määritellä käsitteen Cluster Policy sisällä. Muuten se ei oikein onnistuisi tavoittamaan ilmiön globaalia luonnetta myös paikallisessa käytössä.

Koko Berys Gautin tekstin lukeminen ja julkaisu veisi oman aikamme lukijalta liian paljon aikaa ja vaivaa vaikeitten filosofisten käsitteiden avaamisessa. Sen sijaan klusteri tieteen ja politiikan välineenä sekä tietokoneitten yhteisenä kielenä on helpommin kuvattu ja musiikin kohdalla se ei niin ikään vaadi paljoa tilaa. Sen sijaan sen tuottama musiikki tai kuvataiteet ovat kaikkea muuta kuin yksiulotteista, saati tylsää.

Se että filosofit ovat jääneet hiven sivuun oman aikamme teknistyneen tieteen ja sen innovaatioiden rakentelussa saattaa syntyä tästä kovin monisanaisesta ja pitkistä tavasta palata sellaiseen kieleen tai aikaan, jota oma aikamme sekä sen yksinkertainen digikieli ei tarvitse. Riittää kaksi symbolia. Sähkö on joka päällä (on) tai sitten ei (off). Kutsumme tätä aikaa digiajaksi, vaikka sitä kuuluisi kutsua klusteriajaksi ja yhteiskunnaksi (Cluster Age and Cluster Society). Se kun on muutakin kuin vain sähköinen kiellemme. Se on myös klusteripolitiikkaa (Cluster Policy).

Näin klusteri politiikkana (Cluster Policy) on helpommin ymmärrettävä, parilla rivillä määriteltävissä kuin vaikkapa käsite Cluster Art (Cluster policies, on the other hand, are an expression of political commitment, composed of a set of specific government policy interventions that aim to strengthen existing clusters and/or facilitate the emergence of new ones.)

Teksti on suora lainaus Euroopan klustereiden yhteistyöfoorumin sivustolta, jonka uusimmat sivut avattiin syksyllä 2020 ja ECCP Euroopan klustereiden yhteistyöfoorumina perustettiin vuonna 2015. Se on siten hyvin nuori kansainväliseen verkostoitumiseen ja juuri klustereille tarkoitettu yhteistyöfoorumi. Sen käyttö oman aikamme globaalien

ongelmien ja geopolitiittisten kriisien hoidossa on unohdettu tai sitä ei ole vielä täysin oivallettu.

Klusteri geopolitiikassa on suoranainen este sellaisille konflikteille, joita pyrimme nyt määrittelemään käyttäen klustereille ”virheellistä” kieltä ja sosiaalista pääomaa, sosiaalista muistiamme esimerkkinä vaikkapa ”suومتtuminen” tai monet hybrdivaikuttamisesta syntyvät konfliktit. Se ei sovi mitenkään sellaiseen kulttuuriin, joka on klusteroitunut ja osa uusia myös geopolitiikkaamme klustereita. Kriisien synty klustereiden välillä ja sisällä ei ole sama asia kuin toisen maailmansodan Euroopassa, Aasiassa tai Amerikassa.

Jos kriisejä syntyy, kyseessä ei voi olla terve klusterirakenne ja pääsääntöisesti ongelmat ovatkin teknisiä tai innovaatorakenne klusterissa vielä kesken ja kypsyvät. Täysin kypsä klusteri kun muistuttaa fysiikasta (kvanttimekaniikasta) tunnettua käsitettä ”asymptoottisesta vapaudesta” (Luostarinen 2005: Ecological cluster and innovation policy) jolloin etenkin klustereiden isolaatiomekanismeista syntyvillä ongelmilla tarkoitetaan mm. Powellin (1995) kuvaamia innovaatioiden leviämisongelmia etenkin imitoinnissa.

Euroopassa toimii tuhansia klustereita ja yhtä sellaista olin rakentamassa 2000-luvun alussa Suomeen. Toinen väitöskirjani ”Ecological Cluster and Innovation Policy” on saatavilla myös suomenkielisenä ja siinä on mukana yhteinen klusterimme ekologisista yrittäjistämme mutta myös heidän kuluttajistaan, palvelujen ja tuotteiden käyttäjistä. Käsite ”Luostarinen: Agropolis strategy” on puolestaan levinnyt globaalina sekä uudet sosiaalisen median tuottamat rakenteet ”Luostarinen: Social media economy and strategy”.

Näiden välillä ei ole konfliktia ja yksittäisten kuluttajien tai yrittäjien ei ole edes mahdollista pohtia sellaisia ongelmia, jotka liittyivät vielä hybridinä toimivan yhteiskunnan aikaan ja elämään. Niitä jopa tuotettiin hybrdivaikuttamisena ja konflikteja tarkoituksella hakien. Kirjassani ”Hybridiyhteiskunnan kouristelu” kuvaan näiden ilmiöiden syntyä. Käytän siinä klusteriksi rakenneltuja artikkeleita (Cluster articles). Kyse ei ole samasta ilmiöstä kuin Juhani Ahon ”lastut” tai oman aikamme ”blogit”.

Kirjan rakennetta tehtäessä aineistot on käsitelty faktoripisteitä klusteroiden eli ryhmitellen sellaisiin klustereihin, jotka ovat mahdollisimman homogeenisia koskien sekä yrittäjiä että kuluttajia, lukijoitani, jotka oli aiemmin luokiteltu ryhmiin, ”klustereihin”. Olen joskus heistä kirjoittanutkin kuluttaja- ja yrittäjätyyppeinä ja ne löytyvät kyllä myös toisesta väitöskirjastanikin (Ecological cluster and innovation policy). Yhteinen operointi yhteisin välinen helpottaa verkoston muuttuessa sähköiseksi klusteriksi ja tämän päivän kirjat ovat jo pääsääntöisesti myös sähköisiä.

Vastaavaan työhön jouduin jo opiskeluni alkuvaiheessa ensimmäistä pro-graduani valmistellessa 1980-luvun alussa. Jo silloin minulla oli käytettävissä aivan uusi Oulun yliopiston komea tietokoneemme ja mahdollisuus käsitellä aineistoja myöhemmin myös yhdistäen näitä koneita toisiinsa yliopistojen välillä. Silloin kun aineistot olivat kovin suuria ja menetelmät nekin vaikeutuivat ensimmäisten tietokoneittemme muistille ja suorituskyvylle. Faktoriratkaisut ja niiden akselit sekä ”pisteet” klusteroituivat toki jo tuolloin 1970-luvun alussa.

Tosin aivan alkuvaiheessa jouduin tekemään myös käsityötä, joka myöhemmin siirrettiin kokonaan koneelle klustereiden rakenteluun. Tässä vaiheessa tunsimme jo hyvin klustereiden synnyn ja sisällön. Samalla kone siirtyi taskuuni. Tietokoneen koko pieneni. No, kukaan insinööreineen ei tätä oivaltanut vaan keskittyi puhelimeen. Toki keskustelin heidän

kanssaan mutta ilman tulosta Suomessa. Yhdysvalloissa se oli jo helpompaa AURP:n (Association of University Related Research Parks) ja IASP:n (International Association of Science Parks) klustereiden sisällä ja hallinnossa toimien.

Kokoonnuimme konferensseja pitäen toki myös vaikkapa Kiinassa ja Australiassa, tapasimme aboriginaalejakin. Etelä-Amerikka ja Väli-Amerikka olivat erityisen kiinnostavia siinä missä vaikkapa Turkki. Mehän tunsimme jo Euroopan ja varsin hyvin myös Venäjän. Monelle Suomi oli kuitenkin tuntematon. Ensimmäinen maailmankonferenssi Suomessa järjestettiin Oulussa sen yliopiston ja tiedepuiston kampusalueella. Se oli epäilemättä pohjoisin ja samalla syrjäisin maailmankonferenssin paikka kokoontua. Venäjän ja silloin vielä Neuvostoliiton presidentti oli aiemmin lähettänyt sieltä viestinsä Nokian kännykällä Kremlin. Sitä pidettiin vallankumouksellisena tekona.

Oulu tunnettiin Suomen ensimmäisestä teknologiakylästään, teknopoliksesta sekä tiedepuistostaan yrittäjiineen. Yhdysvalloissa ensimmäiset olivat toki syntyneet puoli vuosisataa aikaisemmin. Kirjani "Agropolis strategy" levisi kertoen seuraavan vaiheen klusteristrategiasta ja toinen väitöskirjani "Ecological cluster and Innovation Policy" oli laadittu hyvin konkreettisista tutkimushakkeistamme yhdistää alan yrittäjät ympäri Suomea myös kuluttaja klustereihin. Käsitys "Cluster Policy" oli otettu käyttöön, siinä missä "Cluster art and Art of Clusters" manifestinani.

EU:n foorumille on tänään rekisteröitynyt parikymmentä suomalaista klusteria, joista yllättäen yli puolet on Itä- ja Pohjois-Suomesta. Mukana on myös Euroopan resurssitehokkuuden keskus (EREK) ja yhteinen tutkimuskeskus (JRC). Näin myös toisessa väitöskirjassani esitetty malli levisi kuten aikanaan "Agropolis Strategy" tai "Social media economy and strategy", jolloin ohjelmien toimeenpanossa sekä klustereiden siirtymässä saatoimme ohjata yrittäjiämme ja myös kuluttajia resurssitehokkaisiin ja kiertotalouteen pohjautuviin toimintamalleihin.

Vaadittiin toinen väitös ja kahden tieteenalan poikkitieteinen tulkinta. Kolmas on sitten taiteesta ja tarkoittaa D Art (D.A) tutkintoa mutta samalla myös pohdintaa mitä käsite "Cluster Art" tarkoittaa, rajaamatta sen ulkopuolelle sellaisia kulttuureja, joiden kohdalla käsite taiteesta on tyystin toinen kuin omamme.

Nykyisin tämän eurooppalaisen yhteistyöfoorumin verkkosivujen alla toimii myös sivusto "Covid-19 Industrial Clusters Response Portal", joka tukee eurooppalaisia klustereitamme vastata koronaepidemian mukanaan tuomiin haasteisiin. Tämä yhden luokun palvelupiste on auttanut klustereita jakamaan kokemuksiaan sekä ratkaisemaan vaikkapa pandemian aiheuttamia ongelmia, mm. tarvikepulaa poistaen. Suomalaiset eivät ole nyt aivan eturintamassa aluevaaleineen. Tätä kehitystä on nyt syytä pohtia Suomessa klusterirakenteiden rinnalla vaalien jälkeen. Geopolitiikan hoidon voi jättää muille, ellei se koske suoraan meitä ja Jäämerta. Usein koskee.

Tiede, tutkimus ja sen sovellukset ovat koko ajan klusteroituneet, eikä taide tee tästä poikkeusta. Näin hyvinkin syrjässä karttaa katsoen sijaitseva yksittäinen toimija on nykyisin osa verkostoa mutta samalla klustereita, joiden synnyn takana on ensin perustutkimus sekä myöhemmin siitä syntyvät yhteistyöfoorumit klustereineen sekä innovaatiopolitiikka. Niinpä nykyisin riittää yrityksen rekisteröityminen, jolloin yhteisen klusterin tarjoamat palvelut ovat niin yrittäjien kuin myös kuluttajien käytössä. Näin käsite "Cluster Policy" on vakiinnuttanut asemansa myös suomalaisessa käytössä.

Miksi näitä klustereita rakennetaan?

Ensiksi julkisten ja yksityisten investointien on oltava strategisempia, älykkäämpiä ja varojen paremmin kohdistettuja. Tämä koskee myös ja etenkin terveydenhuoltoa ja sosiaalitoimen pieniä ja keskisuuria yrittäjiämme.

Jotta tämä onnistuisi vaaditaan klusteripolitiikkaa (Cluster Policy), älykästä erikoistumista. Tämä koskee sekä yrittäjiä että alueitamme. Liiketoimintaympäristö on nykyisin klustereiden rakentama. Halusit sitä tai et poliittikosi kanssa pelaten. Poliitiikka kun on sekin klusteroitunut (Cluster Politics).

Älykkäät erikoistumisstrategiat ovat nykyisen tuloshakuisen koheesiotoiminnan ydin. Kasvuun keskitytään uusien innovaatioiden kautta ja myös erikoistuen. Tätä omat aluepoliitikkomme eivät aina pohdi loppuun saakka sektorihallinnossa poliittikoineen. Aluevaaleja järjestetään tuntematta mihin Eurooppa on siirtynyt klusterirakenteineen. Sitä kun tuetaan näin myös taloudellisesti. Tutkainta vastaan on turha potkia. Innovaatiot ja alueen vahvuus erikoistua ratkaisee niiden toteuttajat, jolloin väärät valinnat ovat vastoin aluetalouden klustereiden vahvuuksia.

Strategiset kumppanuudet syntyvät nekin klusterirakenteiden kautta. Alueiden vahvuudet, globaalit arvoketjut sekä strateginen ryhmittäminen tapahtuu alueiden tukiessa toisiaan. Suomen vaalien kohdalla en huomannut mainittavan sanallakaan näitä klustereita ja arvoketjuja sekä innovaatiopolitiikkaa. Olisiko äänestysaktiiviteetti ollut toinen, jos niistä olisi edes hiven maininnut äänestäjillekin?

Euroopan rakenne- ja investointirahaston 121 miljardia kohdennetaan tutkimukseen ja investointeihin, älykkäiden erikoistumisstrategioiden osoittamalla tavalla ja omat innovaatiot myös tietäenkin. Tavoite kun on tuottavampi ja kestävämpi talous. Se on etenkin pienten ja keskisuurten yrittäjien kohdalla EU:n talouden nykyinen selkäranka ja klusterit ohjaavat sitä jatkossa. Se helpottaa yrittäjien asemaa ja paineita merkittävästi. Oikeamin se on ainut keino toimia maaseudulla sekä Pohjois- ja Itä-Suomessa.

Nykyaikainen klusteripolitiikka on jo konkreettista todellisuutta ja sitä valmisteltiin jo 2000-luvun alkupuolella. Suomi oli siinä poikkeuksellisen pitkällä ja etenkin Itä- ja Pohjois-Suomessa. Suomi pilotoi hanketta ja siirtymää vaikeutti etenkin ns. menetetty vuosikymmen. Nyt on oikea hetki lähteä taas rivakasti liikkeelle.

Kyse on oman aikamme valinnoista ja kansallisista sekä alueellisista päättäjistämme, klusteripolitiikan ymmärtämisestä. Se tarjoaa käytännön esimerkkejä ja työkalupakin, jossa on myös kokonaan uusia ideoita innovaatioineen alueelliseen talouskehitykseen ja modernisoitumiseen luoda uusia työpaikkoja, talouskasvua sekä hyvinvointia.

Kirjoitin eilen ilmiöstä, joka on levinnyt ympäri maailmaa mutta ei Suomeen. Kyse on käsitteestä "Cluster" eli klusteri mutta käytettynä jo vuosikymmenet mm. sellaisten ilmiöiden yhteydessä kuin politiikka (Cluster policy), taide (Cluster Art), tiede (Cluster science), media ja artikkeli (Cluster article), talous (Cluster economy) mutta etenkin kun kyse on tietokoneistamme ja niiden klustereista sekä alueista, aluetaloudesta ja yrittäjyydestä, innovaatioista, jossa yrittäjät on klusteroitu osaksi EU:n palveluja ja rahoitusta.

Miksi tällainen myös omassa tutkimuksessani vuona 2004 ja vuonna 1982 väitöskirjoisani näkyvästi esiintynyt ilmiö oli silloin ja on edelleen meille yllättävällä tavalla vieras? Miksi jopa urheilijamme ovat hiihdossa maailman kärkeä, kun kyseessä on diagonaali eteneminen pitkin latuja, kiskoja pitkin kulkien, mutta sitten tulee ongelmia, kun tyyli vaihtuu perinteisestä? Miksi tämän päivän geopolitiikan kriiseissäkin vedotaan suomalaiseen

1970-luvun ilmiöön, ikään kuin se eläisi meillä tänäänkin, puoli vuosisataa myöhemmin samana suomettumisenamme? Miksi maailma pilailee kustannuksellamme?

Yritän avata tätä ottamalla satunnaisen esimerkin täsmälleen vuosikymmenen takaa 12.2.2012 kirjoitettuna omana blogina. Jos se alkaa tuntua jotenkin tutulta, tähän hetkeen vielä sopivalta, tai siinä on mukana jopa mielenkiintoisia mutta vielä tänään, vuosikymmen myöhemmin, kelpoisia ajatuksia. Ne ovat vain jääneet hoitamatta, olemme menettäneet vuosikymmenen ja elämme näin myös seuraavat vuodet ja vuosikymmenet.

Näin kirjoitin täsmälleen vuosikymmen sitten. Tähän samaan sivustoon ja samoille lukijoilleni. Lukivatko he kirjoitustani? Eivät toki. Kymmenen vuotta juuri tällä sivustolla on siten mennyt hukkaan. Jos lukijoita on, kuten näyttäisi olevan, he eivät ole juurikaan tältä sivustolta. Jos joku muistaisi juuri tällä sivustolla kirjoitukseni, se olisi ihmeiden ihme. Eihän minulla ole kissan eikä koiran kuvia, saati halua maalittaa toisinaan ajattelevaa suomalaista kirjoittajaa.

Sen sijaan käsite Cluster art on nyt levinnyt noin miljardin ihmisen välineeksi siinä missä cluster politiikkana ja median artikkeleiden välineenä liki kymmenen miljardin tapana käyttää välinettä omassa työsään (cluster policy, cluster article, cluster art jne. jne). Vielä vuosikymmen tai pari sitten havaintoja ei löytynyt googlaten lainkaan. Miten tämä on mahdollista ja näin nopeasti? Maailma muuttui vuosikymmenessä. Suomalaiset hiihtivät samaa diagonaaliaan.

Mitä Suomelle ja sen politiikalle, taloudelle, taiteelle ja tieteelle on oikein tapahtunut menneen vuosikymmenen aikana? Miksi suomalaiset menestyvät olympialaisissa kesäki-soissa saman jo iäkkään naisnyrkkeilijän avustamana ja talvikisoissa diagonaalia hiihtävien vieremäläisen perheen sisarusten avustamana jo kymmenettä vuotta?

Eikä kukaan nuorempi Pohjanmaalla, Tampereella tai Helsingissä, Uudellamaalla ja Turussa, Varsinais-Suomessa ja Pirkanmaalla, Hämeessä oppinut uutta hiihtotyyliä? Miten se voi olla mahdollista? Onhan meillä valmentajia, kouluttajia, lunta ja mäkiä, mahdollisuuksia menestyä muillakin kuin yhden perheen lapsilla diagonaalia hiihtäen Viere-mällä?

Hehän tuovat kaikki mitalimme vuosikymmenestä toiseen. Onko sekin jonkin sortin hybridiyhteiskunnan tuote, hybridi ilmiönä siinä missä Puolan rajalle rahdatut maahanmuuttajat? Oma käsitykseni hybridistä on ollut kokonaan jotain vallon muuta.

Kuka keksi hallituksemme hybridiohjelman? Mitä sillä mahdetaan tarkoittaa korona-ajan suljetussa elämässämme? Kirjoitin siitä kirjan otsikolla ”Hybridiyhteiskunnan kouristelua” vuosikymmen sitten, vähän ylikin. Jatkuuko tuo kouristelu edelleen?

Sen jälkeen olen kirjoittanut yli 20 kirjaa ja myös sähköisinä mutta Saksassa julkaisten. Miksi Saksassa? Koska se on ainut nopea tapa toimia ja saada julkaisunsa myös maailmalle reaaliaikaisena. Sitä kun ei voi Suomesta käsin oikein estää. Jarrutusta ja vaikeutta toki voi mutta ei estää.

Tässä tuo kirjoituksen täsmälleen vuosikymmen sitten:

sunnuntai 12. helmikuuta 2012

Puurot ja vellit – spatiaaliset ja regionaaliset – sekaisin

Perhe on käsite, joka syntyy vanhemmista ja lapsista. Nykyisin sitä toki pyritään muuttamaan muuksi mutta ei se siitä hevin muutu. Muuttajat jäävät vähemmistöön ja perhe on

normina edelleen yhteiskunnan pienin yksikkö. Pääsääntöisesti siis mies nainen sekä heidän yhteiset lapsensa.

Monta taustaa, sama käsite kuntana

Kun avioliitto solmitaan, kaksi ihmistä menee samaan talouteen, siitä ei synny yhtä isoa ihmistä vaan vallan muuta. Kun vastaavasti perheitä yhdistellään keskenään kartalle piirretyn rajan sisällä, siis regionaalisella alueella, siitä ei synny suurta perhettä vaan yhteisö, lähiyhteisö, jos ovat saman Kallion kaupunginosan tai Ypäjänkylän kasvatteja.

Kun näitä on aikanaan koottu yhteen ja yksi kylä oli muita suurempi, parempien vesiteitten varsilla ja kauppapaikka, mäelle rakennettiin kirkko ja syntyi kirkonkylä. Lounais-Hämeessä näitä kirkonkyläiä syntyi useampia, Tammelasta lohkaistiin pihtisynnytyksellä Wahrenin maille ja teollisuuskylälle kauppalan paikka. Kirkko tuli paljon myöhemmin. Mikään ei mennyt normaalisti. Kunnat siis syntyvät eri tavalla.

Ei mennyt Helsingissäkään normaalisti kauppapaikan synty Kustaa Vaasan pohtiessa Itämerelle ja Suomenlahden perukoille kilpailijaa Tallinnalle sekä muutattaessaan sinne Porvoon, Tammisaaren, Rauman ja Ulvilan porvarit.

Kirkko ja kuninkaankartano tuli myöhemmin pakkomuuttujien myötä. Myöhemmin Pietari Brahe siirretti kaupungin meren äärelle Vironiemelle, jolla nykyisin sijaitsee muun muassa Helsingin ydinkeskustaan lukeutuva Senaatintori ja tänään (12.2.2012) Helsingin Sanomien esittelemät presidentilliset palatsimme ja aikanaan kuninkaalle siis tarkoitettuja monarkian ja myöhemmin keisariajan jäänteitä.

Niiden käyttö presidentin asuntona, virkahuoneena, lopulta linnana oli kappalaisenpojalle Ståhlbergille ja myös tavallisille aikansa talonpojille, ei siniverisille hoveineen, aluksi tosi ongelmallista. Tuhansia neliöitä ja mukana vain adjutantti ja porilaisten marssi pärrähti heti kun avasit linnan oven. Piti tulla Ruotsin mallin mukaan kuningaskunta mutta tulikin tasavalta.

Helsinki oli pitkään vähäpätöinen kaupunki ja vasta Suomenlinnan linnoitustyöt 1700-luvun jälkipuoliskolla alkoivat kasvattaa olematonta väkilukua varuskuntineen.

Pihtisynnytyksellä tehdyt keskukset ovat myöhemmin ongelma luonnollista kautta syntyneille yhdyskuntarakenteiden yhteisölliselle elämälle. Hallinto sellaisessa paikassa on kamala virhe, pahin mahdollinen suunnitteluvirhe rakentaa ihmiskasvoista maata ja yhteiskuntaa yhteisöineen kehä kolmosen ulkopuolella maaseudulla ja seutukaupungeissamme.

Sama pätee pienemmässä mittakaavassa vaikkapa Forssassa, josta emäpitäjä Tammela kärsii. Koko maaseutu muuttui sekin liki elinkelvottomaksi väkinäisten väestönsiirtojen seurauksena. Myöhemmin mukaan tuli myös Muolaan karjalaisia evakkoina talousalueella, jonka synty oli ollut "pihtisynnytyksenä" poikkeuksellinen myös Suomen oloissamme.

Kirjava ja rikas historia – regionaalinen ja spatiaalinen rinnakkain

Kun pitäjille kasvoi tehtäviä järjestää erilaisia julkishallinnon palveluja niitä alettiin kutsua kunniksi (kommun, communis) ja paljon myöhemmin kunnallisiksi palveluiksi erona paikallisen köyhäinhoidon ja koulutuksen, sosiaali- ja terveystyön hoidolle niin ettei järjestäjä ollut enää hiljalleen kehittynyt patruuna- ja ylimysvalta tai kirkko ja kirkkovalta.

Valtio alkoi sekin muotoutua omaksi kokonaisuudeksi ja sen hallinto on Suomessa pääosin Ruotsista haettua, sen alusmaana eläen, siinä missä toki aluehallintomme etenkin aiempien läänien ja valtion hoitamien palvelujen osalta. Kunnat menivät hieman eri teitä ja niillä on pitkä oma historiansa, jokaisella omalaatuisensa.

Olen kuvannut sitä mm. kirjassani "Agropolis strategy" ja myöhempiä myös globaalia kehitystä kirjassani "Social media economy and strategy". Ne ovat levinneet maailmalle myös yliopistojen oppikirjoiksi. Maailma on nyt täynnä agropolis verkostoja, klustereita, sekä vastaavia sosiaalisen median tuotteita mm. politiikan keinoin (Cluster policy). Suomessa tätä ilmiötä saa odotella vielä vuosikymmenet. Se kun muuttui Forssan talousalueella agropolis -nimeä kantavaksi kehitysyhtiöksi. Sen sijaan sen strateginen hyödyntäminen klustereineen hoidettiin taitavasti hyvinkin vaikeissa oloissa ympäri maailmaa. EU on hoitamassa tätä nyt klusteriohjelmiansa ja politiikan nimissä.

Kun pitäjiä pannaan yhteen regionaalisella kartalla, rajoja lapsekkaasti yhdistellen värittäen pinta-aloja mekaanisesti, yhdistettiin spatiaalisen ja vahvan identiteetin kirkonkylä puhtaasti hallinnollisiin regionaalisiin maakuntiin, ikään kuin uusia maakuntia tehden, tai byrokraattiseen kaupunkiin maaseutuyhteisö siirtäen. Ilmiö on sekä väkivaltainen että koominen.

Ei regionaalista pidä sotkea spatiaaliseen. Edes tämän verran on maantieteestä ymmärrettävä, sen ensimmäinen perusta, avainkäsite "alue", regionaalinen ja spatiaalinen erikseen. Suomen kielessä on vain toinen, regionaalinen, kartalle piirrettävä.

Maakunta on sekin eri asia kuin lääni, joka oli siis valtion tapa puuttua myös omana aikanamme hallinnointiin sektorisuhareineen. Läänit lakkautettiin hetki takaperin ja nyt sitten pohditaan mitä tulisi tehdä eri tavalla syntyneille kunnille, siis pääosin maaseutupitäjillemme. Järjestää rätkäytetään vaalit ja mietitään sen jälkeen. Hölmöläisten hommaa sanoisi moni muualla tätä seuraten oman aikamme klusteripolitiikka osaavana.

Kun maaseutupitäjiä yhdistetään yhteen, siis kirkonkylä, ei synny suurta kirkonkylää tai suurta pitäjää sen enempää kuin yhdistettäessä kaupunkioikeudet saaneita kuntia toisiinsa ei synny suuria kaupunkeja. Siis sen enempää kuin ihmisiä toisiinsa liitettäessä ei synny suurempia ihmisiä.

Sen sijaan pitäjä käsitteenä, kuntana, häviää. Se ei kasva. Talousalue voi toki kasvaa. Mutta se on kokonaan eri asia, talousmaantiedettä. Kuten sinkun elämä loppuu ja alkaa avioliitto, tai ainakin kuuluisi. Perheet ovat kuitenkin erilaisia ja niin ovat kaikki kuntamme. Eivät ne voi olla kaupunginosia maalaispitäjinä.

Sosiaali- ja talousmaantiede eivät ole sama asia eivätkä ne ole suunnittelu- tai luonnonmaantiedettä. Niitä ei pidä nyt sotkea kuten puuroja vellien sekaan. Nyt ei riitä lukion kurssi maantiedosta, jos sekin on heikolle jäänyt matkan varrella ja muistissa on vai jostain aluemaantieteen nimistöä. Maantieto ei ole maantiedettä nähtykään.

Valtiotieteilijän käytössä maantiede on ihan avoin ja historiatieteissä karttoja hieman sivutaan. Kunnan valtuustossa karttakin on monesti kaavakarttana vaikea luettava ja eikä paikallislehteä lukeva edes tiedä, mitä oman kunnan alueella "oikeasti" löytyy saati maakuntien kokoisilla alueilla. Kun omat kunnat ovat vieraita, läänin kokoiset alueet ovat ilma alan koulutusta mahdottomia käsitellä ilman maantieteen koulutuksen saaneita avustajia.

Mennyt vuosi oli kiinalaisittain härän vuosi ja nyt eletään jo tiikerin aikaa. Mennyt vuosikymmen ja alkaen jo 1970-luvulta oli taas omalla kohdallani puhtaiden klustereitten (Cluster analysis) aikaa. Mukana myös lasin vuosikymmenet ja Crystal art. Tämä vuosi nimettynä Euroopassa lasin vuotenamme (Glass Age). Ilman lasia olisimme tieteen kanssa heikoilla. Tärkeimmät käsitteet ovat olleet kohdallani lasin rinnalla Cluster Policy ja Cluster Art sekä Cluster Articles. Sen jälkeen Cluster Economy, Cluster Analysis ja Cluster Science. Klusteroituvat alueet ja klusterianalyysi olivat osa klusteroituvia yrityksiä ja kuluttajaklustereita, ekologista klusteria (Ecological cluster) jo paljon aiemmin osana innovaatiopolitiikkaa.

Nämä olivat kuitenkin jo edellisten vuosikymmenten tuotteita ja molemmissa väitöskirjoissani (PhD ja ScD) ne mainitaan myös heti otsikossa ja osana kolmatta tutkintoa (D.Art). Klusterianalyysi oli siten läsnä koko ajan omassa työssäni ja myös harrastuksissani, uuden digiajan tietokoneitten klustereissa ja myös kuvataiteessa ja musiikissa, sukumme median siirtyessä digiaikaan 1980-luvun alussa Etelä-Savossa ja ensimmäisenä Suomessa.

Se on sitä nyt myös Euroopan tärkeimmissä rahoitusinstrumenteissa ja niiden innovaatioissa. Se on ollut paradigmainen ja maailmankuvat muuttava ilmiö. Se on myös ratkaisevassa osassa juuri nyt geopolitiisissa kriisissä ja sen laukaisemisessa. Emme voi toimia enää globaalisti tai lokaalisti regionaalisten alueitten sisään sulkeutuen ja ulkopuolella yhteisten klustereittemme myös vaikkapa huippu-urheilussamme (Sport Cluster). Olemme klusteroituneet toisiimme tavalla, jossa perinteiset aseet on unohdettava sotineen. Joka niihin tarttuu, aseisiin, varmasti myös niihin hukkuukin. Klusterirakenteiden ulkopuolella ei ole enää luovaa ja innovatiivista tulevaisuutta, tiedettä ja taidetta, politiikkaa ja hyvinvointia, demokraattista yhteiskuntaa. Se on härän vuoden perintöä ja opimme sen viimeistään pandemian aikana ja geopolitiisissa kriisissämme.

BoD

9 789528 062820